

تحصیلات

-دیپلم ریاضی از دبیرستان علمیه تهران، 1345
-لیسانس مترجمی انگلیسی از دانشکده علوم ارتباطات اجتماعی، تهران (اکنون دانشکده علوم اجتماعی علامه طباطبایی است)، 1350.
-فوق لیسانس کتابداری از دانشکده علوم تربیتی دانشگاه تهران با درجه ممتاز، 1355.
-دکترای کتابداری و اطلاع‌رسانی از دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران، 1380.

فعالیت‌های آموزشی

فعالیت‌های شغلی
-مترجم زبان انگلیسی سازمان دفاع غیرنظامی، فروردین 1353- بهمن 1353.
-کارشناس کتابداری مرکز خدمات کتابداری، بهمن 1353-آذر 1355.
-عضو هیات علمی مرکز خدمات کتابداری، آذرماه 1355- فروردین 1363.
-عضو هیات علمی کتابخانه ملی ایران، فروردین 1363- (در حال حاضر استادیار پایه 25 هستم).
-رئیس گروه حفاظت و نگهداری مواد کتابخانه، کتابخانه ملی ایران، 1381-1382.
-رئیس گروه برنامه‌ریزی پژوهش‌های کتابخانه ملی ایران، 1382-

فعالیت‌های حرفه‌ای

-دبیر انجمن کتابداران ایران، 1354-1358.
-سرپرست مدرسه عالی ایران زمین و مدیر گروه کتابداری همان دانشکده، 1358-1359.
-تدریس دروس مختلف کتابداری و اطلاع‌رسانی در مدرسه عالی ایران زمین، دانشگاه تهران، دانشگاه علم و صنعت، دانشگاه صنعتی شریف، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران - شمال، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران (در مقطع کارشناسی ارشد کتابداری و دکترای غیرکتابداری)، دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم، دانشکده مدیریت اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایران (در مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد)، دانشکده پیراپزشکی دانشگاه شهید بهشتی، دانشگاه پیام‌نور واحد تهران، دانشگاه پیام نور واحد قم، دانشگاه مالک اشتر (در مقطع کارشناسی ارشد مدیریت اطلاع‌رسانی)، دانشگاه جامع علمی کاربردی.
-تدریس در بیش از 300 دوره کوتاه‌مدت کتابداری مرکز خدمات کتابداری، کتابخانه ملی، مرکز آموزش مدیریت دولتی و دیگر سازمان‌هایی که به مناسبت‌هایی اقدام به برگزاری دوره نموده‌اند.
-شرکت در 11 کنفرانس بین‌المللی در خارج و داخل کشور و ارائه 2 سخنرانی در خارج از کشور و 7 سخنرانی در داخل کشور.
-برنده جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران در رشته کلیات در سال 1367 برای گردآوری و تدوین کتابشناسی حافظ.
-انتشار 4 شماره فصلنامه کرانه (کتاب، کتابخانه، کتابداری و اطلاع‌رسانی) سال 1372 و 1377.
-دبیر انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران از 1379/12/1 تا خرداد 1383.
-مدیر گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی مرکز شماره 47 دانشگاه جامع علمی - کاربردی، 1383-

فعالیت‌های علمی و پژوهشی

کتاب‌ها

1) آفت‌ها و آسیب‌های مواد کتابخانه. ترجمه، گردآوری و تألیف مهرداد نیکام. ویرایش 2، تهران هیات امنای کتابخانه‌های عمومی کشور، دبیرخانه، 2) 1371 برگزیده و شرح غزل‌های حافظ به کوشش بهاء‌الدین خرمشاهی و مهرداد نیکام. تهران: فرزانه روز، 1373. 3) برگزیده و شرح غزل‌های حافظ. به کوشش بهاء‌الدین خرمشاهی و مهرداد نیکام. چاپ دوم. تهران: فرزانه روز، 1380. 4) تاریخ اجتماعی ایران در عهد قاجاریه. تألیف چارلز جیمز ویلس؛ به کوشش جمشید دودانگه و مهرداد نیکام. تهران: زرین، 1363. 5) تاریخ اجتماعی ایران در عهد قاجاریه. تألیف چارلز جیمز ویلس؛ به کوشش جمشید دودانگه و مهرداد نیکام. چاپ دوم. تهران: نشر طلوع، 1366. 6) صحافی آسان: اصول صحافی به زبان ساده در قالب کلمات و تصاویر. تألیف ک. روبرهولت و ا. دراستراب؛ ترجمه مهرداد نیکام. تهران: هیات امنای کتابخانه‌های عمومی کشور، دبیرخانه، 1376. 7) فرایندهای عبرت‌آموز برای آفت‌زدایی مجموعه‌های کتابخانه: تألیف یوهانا ولهایزر؛ ترجمه مهرداد نیکام. تهران: دبیرخانه سمینار نسخه‌های خطی وابسته به کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی، 1379. 8) فهرستگان توصیفی - موضوعی ارتباطات. به کوشش مهدی محسنیان راد و مهرداد نیکام. تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها، 1372.

9) کتابخانه آموزشی:

راهنمای برای معلم - کتابدار. تألیف کالین ری؛ ترجمه مهرداد نیکام و نیره امامی. تهران: هیات امنای کتابخانه‌های عمومی کشور، دبیرخانه، 1375. 10) کتابشناسی حافظ. گردآوری مهرداد نیکام. ویرایش 2، شیراز: مرکز حافظ‌شناسی، 1381. 11) نمایه 50 شماره فصلنامه هنر. تهیه و تدوین مهرداد نیکام. تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات هنری، 1381. 12) نمایه 14 سال فصلنامه رسانه. تهیه و تدوین مهرداد نیکام. تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها، 1383. طرح‌ها 1) بررسی وضعیت حفاظت و نگهداری مواد کتابخانه در کتابخانه‌های مختلف کشور. مجری طرح:

مهرداد نیکنام؛ ناظر طرح؛ عباس حری؛ همکاران اصلی؛ طاهره طاهری، مینرا صمیعی. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، 1379. 2) فهرستگان نیروی انتظامی. مجری طرح: مهرداد نیکنام؛ ناظر طرح؛ عباس حری. تهران: معاونت پژوهشی نیروی انتظامی، حاوی بیش از 5000 مدخل همراه با چکیده و کلیدواژه‌های مربوطه، زیرجواب (3) فهرستگان هنر. مجری طرح: مهرداد نیکنام. تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات هنری، (حاوی بیش از 10000 مدخل، زیرجواب)

مقاله‌ها الف)

تألیف: 1) "آفت‌زدایی از کتاب و کتابخانه و مراکز اسناد". کیهان فرهنگی. س. سوم، 2 (اردیبهشت 1365): 20-23. 2) "آقا حسینقلی". در دایره‌المعارف تشیع. ج.1. ص 124-125. 3) "آقا رضا کاشانی". در دایره‌المعارف تشیع. ج.1. ص 125-126. 4) "آقا علی اکبر فراهانی". در دایره‌المعارف تشیع. ج.1. ص 127. 5) "آقا غلامحسین". در دایره‌المعارف تشیع. ج.1. ص 128. 6) "ابجد". در دایره‌المعارف تشیع. ج.1. ص 261-262. 7) "ابجد". در دایره‌المعارف کتابداری و اطلاع‌رسانی. ج.1. ص 73-74. 8) ابن ابی زینب". در دایره‌المعارف تشیع. ج.1. ص 298. 9) "ابن راوندی". در دایره‌المعارف تشیع. ج.1. ص 320-321. 10) "ابن یونس نباطی عاملی". در دایره‌المعارف تشیع. ج.1. ص 377. 11) "اختیارالدین". در دایره‌المعارف تشیع. ج.2. ص 15. 12) "اختیارمنشی". در دایره‌المعارف تشیع. ج.2. ص 16. 13) "ادیب نیشابوری، محمدتقی (ادیب ثانی)". در دایره‌المعارف تشیع. ج.2. ص 45. 14) "ارینب". در دایره‌المعارف تشیع. ج.2. ص 85. 15) "استاد شمس‌الدین". در دایره‌المعارف تشیع. ج.2. ص 95. 16) "استفاده از ساختمان‌های قدیمی برای کتابخانه (نمونه)". خبرنامه: نشریه داخلی کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران. س.2. ش.8 (مهر 1372): 7-14. 17) "اسلامیان، حسین". در دایره‌المعارف تشیع. ج.2. ص 160-161. 18) "افجه‌ای، جمال‌الدین". در دایره‌المعارف تشیع. ج.2. ص 283-284. 19) "امام جمعه تهران". در دایره‌المعارف تشیع. ج.2. ص 390-389. 20) "امام جمعه خونی". در دایره‌المعارف تشیع. ج.2. ص 390. 21) "امامزاده آقا علی عباس". در دایره‌المعارف تشیع. ج.2. ص 401. 22) "امامی، محمدرضا". در دایره‌المعارف تشیع. ج.2. ص 490. 23) "امیرخیزی، اسماعیل". در دایره‌المعارف تشیع. ج.2. ص 517. 24) "اهمیت و نقش کیفیت کاغذ در حفظ و نگهداری کتب و اسناد". کتابداری. دفتر سیزدهم، 38 (مهر 1367): 63-67. 25) "باباشاه اصفهانی". در دایره‌المعارف تشیع. ج.3. ص 6. 26) "بابسنفر میرزا". در دایره‌المعارف تشیع. ج.3. ص 86. 27) "بررسی میزان مطالعه و کتابخوانی در فرزندان شاهد مقاطع تحصیلی راهنمایی و متوسطه و آرایه راهکارهای مناسب تقویت آن". تألیف مهرداد نیکنام و اقدس رئیس دانایی. شهود. س.اول. پیش شماره (پاییز 1378): 57-81. 28) "برنامه‌ریزی برای نجات میراث مکتوب اسلامی". فصلنامه کتاب. دوره هفتم، 3 (پاییز 1375): 36-42. 29) "برنامه‌ریزی ملی برای حفظ منابع کتابخانه‌ها به هنگام بروز بلایای طبیعی". پیام کتابخانه. س. دوم، 1 (بهار 1371): 12-16. 30) "بهراد، حسین". در دایره‌المعارف تشیع. ج.3. ص 529-530. 31) "پیش طرح فهرستگان توصیفی - موضوعی ارتباطات". رسانه. س.دوم، 1 (بهار 1370): 66-71. 32) "حفظ و نگهداری کتب و اسناد". پیام کتابخانه. س.اول، 1 (تابستان 1370): 47-49. 33) "دورنمای جامعه جهانی اطلاعاتی و جایگاه کنونی ایران در آن". در مجموعه مقالات نخستین سمینار بررسی مسائل مطبوعات ایران. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها، 1371، ص 258-265. 34) "روزنامه‌ها و شیوه‌های علمی حفظ و نگهداری آنها در مراکز جمع‌آوری اسناد و مدارک". اطلاعات، 4 اسفند 1365، ص 10-11. 35) "شرکت‌کنندگان در دنیای نشر کتاب". کلک، 16 (تیر 1370): 56-61. 36) "کتاب الکترونیک". پیام کتابخانه. س. دوازدهم، ش.3 و 4 (پاییز و زمستان 1381): 3-8. 37) "کتاب الکترونیک و کتابخانه‌های الکترونیک در جهان و جایگاه آن در کتابخانه‌های ایران". در نشر الکترونیک فرصت‌ها و محدودیت‌ها: مجموعه مقالات همایش نشر الکترونیک در هشتمین نمایشگاه بین‌المللی اطلاع‌رسانی و فرهنگ (دی‌ماه 1379). تهران: جهان رایانه، ص 11-20. 38) "کتابخانه‌های کشور را دریابیم". آدینه، 14 (تیر 1366): 57-58. 39) "کتابخانه‌های معتبری که در طول تاریخ سوخته‌اند". آدینه، 14 (تیر 1366): 58-59. 40) "مجموعه کتابخانه‌ها و آرشیوها و مراکز اسناد را دریابیم". در مجموعه مقالات سمینار نقش اطلاعات علمی و فنی در خدمت دفاع مقدس (18-19 خرداد 1366). تهران: وزارت سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، معاونت صنایع خودکفایی، مدیریت تحقیقات و آموزش، مرکز اطلاعات علمی و فنی، 1366. 41) "مسائل ایمنی کتاب و کتابخانه: پیشگیری از وقوع آتش‌سوزی". پیام کتابخانه. س.اول، 2 (پاییز و زمستان 1370): 38-42. 42) "مطالعه و آموزش استفاده‌کننده از کتابخانه و اطلاعات". فصلنامه کتاب. دوره یازدهم، 2 (تابستان 1379): 111-125. 43) "نقش کتابخانه عمومی". پیام کتابخانه. س.هشتم، 3 (پاییز 1377): 55-61. 44) "نگاهی به آفت‌ها و آسیب‌های مواد دیداری و شنیداری و راههای مقابله با آنها". اطلاعات، 22 آبان 1365، ص 10. 45) "وضعیت کتابداری و اطلاع‌رسانی در ایران: گفتگو با دکتر عباس حری". مهرداد نیکنام، ونوس خجسته، کتاب ماه کلیات، س. ششم، ش.5 (اردیبهشت ماه 1382): 4-17. 46) "دهخدا". زیباشناخت: مطالعات نظری و فلسفی هنر، ش.6 (1381): 241-248. بررسی کتاب پیدایش مجموعه‌های کتابخانه‌های اسلامی در اروپای غربی و امریکای شمالی". نامه بهارستان. س. اول، 2 (پاییز - زمستان 1379): 147-149. 47) "بررسی کتاب کاربرد ریز رایانه در کتابخانه‌ها". پیام کتابخانه. س.دوم، 1 (بهار 1371): 106-108. 48) "تأسیس انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران". فصلنامه کتاب. دوره یازدهم، 4 (زمستان 1379): 123-114. 49) "چهار سردبیر، چهار گفتگو". گفتگو با مهرداد نیکنام و ... (دیگران). سروش، 809 (آبان 1375): 60-71. 50) "حفاظت و نگهداری میراث مکتوب (8-12 مهر 1376: آلمانی)". فصلنامه کتاب. دوره هشتم، 3 (پاییز 1376): 143-147. 51) "دستیابی به اطلاعات در ایران دشوار است". گفتگو با مهرداد نیکنام. آتیه، 321 (تیر 1380): 11. 52) "راهنمای محققان و کتابداران". نشر دانش. س. پنجم، 2 (بهمن و اسفند 1363): 44-42. 53) "نظری اجمالی به کنفرانس روسای کتابخانه‌های ملی در وین درباره حفاظت و نگهداری مواد کتابخانه‌ای (18-21 فروردین 1365=7-10 آوریل 1986)". نشریه فنی مرکز اسناد و مدارک علمی ایران. دوره نهم، 1-2 (1364): 153-158. ب) ترجمه: 1) "آثار کلاسیک و ادبیات کودکان". تألیف پینر هالیندیل؛ ترجمه

مهرداد نیکنام. نامه انجمن کتابداران ایران. دوره هشتم، 2 (تابستان 1354): 195-218. 2) "آغاز گفتگو درباره دستنهایی به اطلاعات و آزادی بیان". تألیف ماریانا تکس کلدین؛ ترجمه مهرداد نیکنام. در گزیده مقالات ایغلا (چین: 25-31 اوت 1996). زیرنظر عباس حرّی؛ به همت تاج‌الملوک ارجمند. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، 1376، ص.353-362. 3) "استفاده از ساختمانهای قدیمی برای کتابخانه". تألیف فرانتس کرولر؛ ترجمه مهرداد نیکنام. کیهان فرهنگی. س. ششم، 10 (دی 1368): 43. 4) "بزه در کتابخانه‌ها". تألیف گراهام میتوز؛ ترجمه مهرداد نیکنام. در دایره‌المعارف کتابداری و اطلاع‌رسانی. ج.1. ص.495-496. 5) "تکتیر". تألیف جی. ای. داویر؛ ترجمه مهرداد نیکنام. در دایره‌المعارف کتابداری و اطلاع‌رسانی. ج.1. ص.647-650. 6) "توصیف فیل: تداوم آموزش حرفه‌ای چیست؟". تألیف دارلین وین کاند؛ ترجمه مهرداد نیکنام. در گزیده مقالات ایغلا 99 (بانکوک: 20-28 اوت 1999). زیرنظر عباس حرّی؛ به همت و ویراستاری تاج‌الملوک ارجمند. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، 1380، ص.275-285. 7) "حفاظت و نگهداری مواد کتابخانه". تألیف جان پی. بیکر؛ ترجمه مهرداد نیکنام. در دایره‌المعارف کتابداری و اطلاع‌رسانی. ج.1. ص.745-753. 8) "حمایت از نابینایان در زمینه آموزش و اشتغال". تألیف رزمی کوانق؛ ترجمه مهرداد نیکنام. در گزیده مقالات ایغلا (کوبا: 21-27 اوت 1994). زیرنظر عباس حرّی؛ به همت تاج‌الملوک ارجمند. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، 1374، ص.348-367. 9) "ده سال پیش در ایران". تألیف مارگریت لیل هایکنز؛ ترجمه مهرداد نیکنام. نامه انجمن کتابداران ایران. دوره هشتم، 4 (زمستان 10): 515-525. 10) روشی برای ارزیابی نظام‌های خودکار کتابخانه‌ای". تألیف عدالستار چودری؛ ترجمه مهرداد نیکنام. در مجموعه مقالات کاملیس 4 (تهران: 29-31 خرداد 1374). زیرنظر عباس حرّی؛ به اهتمام عبدالله نجفی. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، 1376، ص.220-235. 11) "فرانسویس کری، کتابدار دردمند موزه بریتانیا". تألیف دوروتیا آبت؛ ترجمه مهرداد نیکنام. نامه انجمن کتابداران ایران. دوره ششم، 1 (بهار 1354): 92-109. 12) "کاربردها و فواید کتابشناسی‌های ملی: کدام چشم‌اندازها". نوشته مارسل بودیکز؛ ترجمه مهرداد نیکنام. در گزیده مقالات ایغلا (بوستن: 16-25 اوت 2020). زیرنظر فریبرز خسروی؛ به همت و ویراستاری سیمین نیازی. تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، 1383، ص.244-258. 13) "کتابخانه آینده: کتابخانه‌های عمومی و اینترنت". تألیف کریس بات؛ ترجمه مهرداد نیکنام. در گزیده مقالات ایغلا (ترکیه: 20-26 اوت 1995). زیرنظر عباس حرّی؛ به همت تاج‌الملوک ارجمند. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، 1375، ص.393-402. 14) "کتابخانه‌های کشور نروژ". تألیف بندیک روگاس؛ ترجمه مهرداد نیکنام. پیام کتابخانه. س. یازدهم، 1 (بهار) 15: 79-81. 15) کتاب خواندن". تألیف برتراند راسل؛ ترجمه مهرداد نیکنام. نامه انجمن کتابداران. دوره نهم، 2 (تابستان 1355): 169-178. 16) "گامی به سوی تدوین خط‌مشی ملی حفاظت و نگهداری". تألیف میریام فون؛ ترجمه مهرداد نیکنام. در گزیده مقالات ایغلا 97 (دانمارک: 31 اوت - 5 سپتامبر 1997). زیرنظر عباس حرّی؛ به همت تاج‌الملوک ارجمند. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، 1378، ص.346-353. 17) (لیاسا: تولد و توسعه انجمن جدید کتابداران افریقای جنوبی". تألیف پیتر بوهان لور؛ ترجمه مهرداد نیکنام. در گزیده مقالات ایغلا 98 (آمستردام: 16-21 اوت 1998). زیرنظر عباس حرّی؛ به همت تاج‌الملوک ارجمند. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، 1379، ص.264-271. 18) "مدیریت فضای کتابخانه به کمک رایانه". تألیف ف. ج. فولر و و. ای. پست؛ ترجمه مهرداد نیکنام. پیام کتابخانه. س. دوم، 4 (زمستان 1371): 67-70. - مقالات انگلیسی 1. "A New horizon in the future of the conservation of library materials in Iran" (In Papers of the Conference in book and paper conservation held in Budapest 4-7 September 1990. Budapest: Technical Association of Paper and Printing Industry and the National Szechenyi Library 1992, pp.343-346. 2) "Newspaper conservation in Iran". In Newspaper preservation and access: proceedings of the symposium held in London, August 12-15, 1987. London: Saur, 1988, Vol.11, pp.310-313. 3) "Conservation on of Library materials in Iran", Conservation administration news. No. 46 (July 1991): 6-7. [Revision of a paper presented at the International Conference on Book and Paper Conservation in Budapest in September 1990]. 1